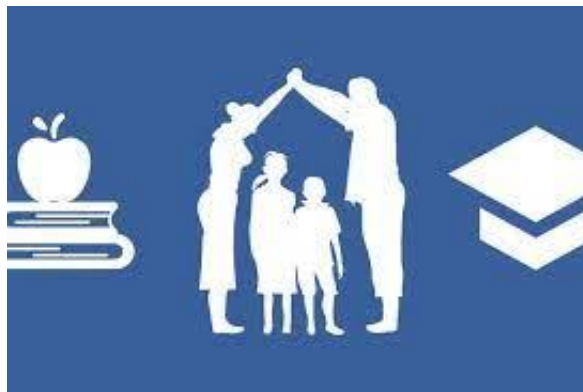

5. poglavje: Vloga staršev

"Nobena šola ne more biti enakovredna dostojnemu domu in noben učitelj ne more biti enakovreden dobremu staršu."

(Mahatma Gandhi)

vir: [*Vloga staršev v izobraževanju*](#)

Živimo v času, ko je tempo življenja postal zelo hiter. Nemalokrat si rečemo, kako čas beži. Nenadoma pa ugotovimo, da so majhni otroci postali veliki.

***Biti starš ni družbena obveznost, ampak izbira!*¹**

Jasno je, da se moramo temu negotovemu tempu hitro prilagoditi. Prav tako je jasno, da sta lahko s potrpežljivostjo, sočutjem ter podporo čas doma in koncept spletnega šolanja priložnost za krepitev odnosa med družino in šolo, ki je tako potreben za prihodnost otrok.

Naš izziv je naslednji: *Kako lahko postanemo najboljši starši za svoje otroke?*

"Popolnega starša ni. Zato bodite pravi starši."

(Sue Atkins)

Po mnenju psihologinje Ioane Stancu je v ospredju tega pristopa jasna opredelitev vloge starša, kar pomeni²:

- prevzemanje odgovornosti za otroka,
- sprejemanje odločitev in izbir za otroka,
- zaščita otroka,
- podpiranje otroka na različne načine (finančno, čustveno, z dejanji ipd.),
- postavljanje meja in pogojev,
- negovanje in skrb za dobrobit otroka.

Poleg mnenja psihologa o starševstvu v nadaljevanju podajamo mnenje dveh mater:

M. D. E., odvetnica, mati deklince:

---

¹ vir: <https://www.la-psiholog.ro/info/scrisoare-catre-viitorii-parinti>

² vir: <https://ioanastancu.ro/2014/12/01/rolul-de-parinterolul-de-copil/>

"Starševstvo predstavlja:

- brezpogojno ljubezen do otrok,
- vzgojo z učenjem moralnih, duhovnih in materialnih vrednot,
- zagotavljanje optimalnega življenjskega in učnega okolja."

G. L. A., vzgojiteljica v vrtcu, mati deklice:

"Jaz kot starš:

- te moralno podpiram brez pretiranih graj;
- te ščitim pred govoricami;
- razumem tvoja čustva in potrebe, značilne za tvojo starost;
- te okregam in ti odpuščam;
- te spodbujam in se prepiram s tabo;
- spremljam tvoj čas na računalniku, ne da bi se tega zavedala;
- ostajam ob tebi, dokler čas dopušča in skrbim, da ne zapravljaš svojega časa ter ga dobro izkoristiš;
- kupim ti vse, kar potrebuješ, in ne vsega, kar si želiš.

Najpomembnejšo vlogo v procesu izobraževanja ima vzgojni trikotnik, tj. odnos med učiteljem, učencem in starši.

Digitalno izobraževanje in nove pandemične razmere so prinesle nove izzive ter veliko sprememb v miselnosti in vedenju vseh udeležencev izobraževalnega trikotnika. Tako so morali starši prevzeti veliko učiteljevih nalog pri vzgoji in izobraževanju svojih otrok.

Kakovost učnega procesa, učni uspeh ali neuspeh so odvisni od ravnovesja, ki je vzpostavljeno v odnosih med učitelji - učenci - starši. Učenčevo izobraževanje je timsko delo, pri katerem morajo vsi udeleženci tega trikotnika aktivno sodelovati, vsak od njih pa mora imeti enako pomembno vlogo.

Učitelj - spodbujevalec - mora aktivno spodbujati in ohranjati motivacijo ter vključenost učencev v proces. Da ta proces spremeni v zanimivo in koristno izkušnjo, mora biti sposoben in strokovno usposobljen.

Učenec – mora imeti zanimanje, biti motiviran in vložiti nekaj truda v učni proces, da bi dosegel svoje cilje.

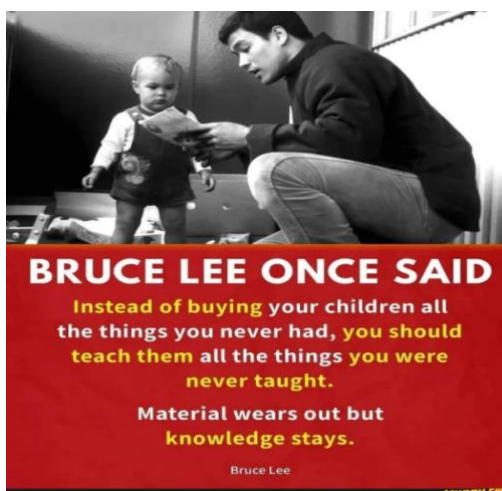
Starši – morajo razumeti pomen izobraževanja in zagotavljati temelje za proces. Prevzeti morajo vlogo mostu med otroci in šolo, saj so starši tisti, ki otroku posredujejo vrednote in ga podpirajo, da postane skrben, odgovoren, empatičen in željan učenja.

*Kako lahko aktivno sodelujem pri izobraževanju svojega otroka?
Kaj mu lahko še ponudim, da se bo ustrezno razvijal?*

”Obstajata samo dve trajni zapuščini, za kateri lahko upamo, da ju bomo predali svojim otrokom. Ena so korenine, druga pa krila.”

(Goethe)

Življenje se začne v določenih družinskih strukturah. Način, kako starši govorijo o veščinah in učenju, lahko močno vpliva na prepričanja njihovih otrok. Temeljni element v izobraževalnem procesu in tudi v vsakdanjem življenju je **psihološka vključenost**.

Kakšen zgled dajem svojemu otroku?

Kako želim vzgajati svojega otroka, s fiksnim ali razvojnim načinom razmišljanja?

Obstajajo trije koraki, s katerimi lahko starši privzgojijo razvojno miselnost³:

1. Spoznajte svojo miselnost:

Bodite pozorni na svoje razmišljanje in sporočila, ki jih izražate s svojimi besedami in dejanji. Dr. Carol S. Dweck navaja, da imata vsaka beseda in dejanje, ki jih starš nameni otroku, neko sporočilo, zato morajo starši postati bolj pozorni na svoja dejanja in ozavestiti, kaj sporočajo svojim otrokom.

Primeri sporočil

"Ti si popoln in ni ti treba ničesar storiti, razen dokazati svoje popolnosti".

(sporočilo je: "Imaš trajne lastnosti in po tem te bom sodil.")

"Normalno je, da je težko, normalno je, da ne gre vedno tako, kot si želimo. To se dogaja vsem. Toda potem vstanemo in gremo naprej. To pomeni, da se razvijamo."

(implicitno sporočilo je: "Razvijaš se in zanima me tvoj razvoj.")

2. Nagradite / pohvalite proces

Nagrade uporabljajte čim bolj smiselno. Ni priporočljivo nagrajevati inteligentnost ali nadarjenost, saj hvaljenje otrok zaradi inteligentnosti nakazuje, da je razlog za uspeh prirojena lastnost. Osredotočite se na proces, trud in vključenost v učni proces. Osredotočanje pozornosti na proces, uporabljeno strategijo, vložen trud, vztrajnost in napredovanje so področja, na katera lahko kot starši in vzgojitelji usmerimo nagrade, saj jim tako pomagamo razumeti, da njihov trud vodi do uspeha. S tem pristopom bomo vzgojili otroke in mladostnike, ki ne bežijo od dela in dobro oblikujejo svojo prožnost.

3. Model učenja skozi neuspeh

O napakah ali neuspehu govorite pozitivno. S pozitivnim odnosom začnejo otroci o napakah razmišljati kot o naravnem delu učnega procesa. Po mnenju francoskega nevroznanstvenika Stanislasa Dehaena v knjigi Kako se učimo ima **učenje štiri korake**:

Če se ne zmotiš, se torej ne naučiš! (povratne informacije o napakah so pomemben korak v procesu učenja)⁴

³ vir: <https://www.mindsetkit.org>

⁴ vir: <https://www.paginadepsihologie.ro/interviurilesimonei-la-nivelul-creierului-daca-nu-gresesti-nu-inveta-paul-olteanu-fondatorul-mind-architect/>

Dr. Carol S. Dweck⁵ opozarja na psihologijo uspeha, po kateri lahko prizadevanje za uspeh učence in dijake potisne v tog način razmišljanja. Prepričani so, da morajo vedno zmagati, zato bodo naredili vse, s čimer bi se izognili neuspehu. Tako jim prizadevanje za uspeh odvzame energijo, potrebno za učenje, rast in razvoj.

Razvijanje razvojne miselnosti pri sebi in svojih otrocih ali učencih je dolgotrajen proces.

Imejte razvojno miselnost, razvijte razvojno miselnost!

Oglejte si posnetek o moči besed “ne še”:

https://www.ted.com/talks/carol_dweck_the_power_of_believing_that_you_can_improve

Večina staršev verjame, da uspeh njihovih otrok v šoli neposredno vodi k njihovem uspehu v življenju. Zelo malo staršev pa razmišlja o vedenju, ki ga lahko s svojim odnosom, vplivom in vlogo odraslih privzgojijo svojim otrokom. Na otroka pretirano pritiskajo in poudarjajo, kaj se mora naučiti, kako se mora vesti, kaj mora usvojiti, s čimer ga iztrgajo iz družinskega konteksta in pričakujejo, da ga bodo oblikovali družba, okolje, drugi. (<https://www.paginadepsihologie.ro/cele-7-lectii-disfunctionale-in-rolul-de-parinte-2/>)

DODATNE INFORMACIJE:

- <https://www.paginadepsihologie.ro/interviurilesimonei-la-nivelul-creierului-daca-nu-greesti-nu-inveti-paul-olteanu-fondatorul-mind-architect/?v=2416390f62ea>
- <https://www.paginadepsihologie.ro/cum-se-formeaza-mentalitatea-copiilor-si-de-ce-succesul-poate-dauna/>
- https://www.ted.com/talks/carol_dweck_the_power_of_believing_that_you_can_improve
- https://www.youtube.com/watch?v=zilfhyuz_gm

---

⁵ vir: <https://www.paginadepsihologie.ro/cum-se-formeaza-mentalitatea-copiilor-si-de-ce-succesul-poate-dauna/>

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Ta dokument odraža le stališča projektnih partnerjev, Komisija pa ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih ta dokument vsebuje.

**Co-funded by
the European Union**

Erasmus+
Enriching lives, opening minds.

This work is licensed under [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)